

Utorok 11. septembra 2012

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

UZNESENIA

EURÓPSKY PARLAMENT

Údajná preprava a nezákonné zadržiavanie väzňov v európskych krajinách prostredníctvom CIA

P7_TA(2012)0309

Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2012 o údajnej preprave a nezákonnom zadržiavaní väzňov v európskych krajinách prostredníctvom CIA: ďalší postup v nadväznosti na správu dočasného výboru Európskeho parlamentu TDIP (2012/2033(INI))

(2013/C 353 E/01)

Európsky parlament,

- so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, najmä na jej články 2, 3, 4, 6, 7 a 21,
- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, najmä na jej články 1, 2, 3, 4, 18 a 19,
- so zreteľom na Európsky dohovor o ľudských právach a k nemu pripojené protokoly,
- so zreteľom na príslušné nástroje OSN na ochranu ľudských práv, najmä na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach zo 16. decembra 1966, Dohovor proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu z 10. decembra 1984 a k nemu pripojené protokoly a Medzinárodný dohovor o ochrane všetkých osôb pred násilným zmiznutím z 20. decembra 2006,
- so zreteľom na článok 5 Severoatlantickej zmluvy z roku 1949,
- so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1236/2005 z 27. júna 2005 o obchodovaní s určitým tovarom, ktorý možno použiť na vykonanie trestu smrti, mučenie alebo iné kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie ⁽¹⁾,
- so zreteľom na Štokholmský program – otvorená a bezpečná Európa, ktorá slúži občanom a chráni ich ⁽²⁾, a oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 20. apríla 2010 s názvom Vytvorenie priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti pre európskych občanov: Akčný plán na implementáciu Štokholmského programu (COM(2010)0171),

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 200, 30.7.2005, s. 1.⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 115, 4.5.2010, s. 1.

Utorok 11. septembra 2012

- so zreteľom na usmernenia politiky EÚ voči tretím krajinám týkajúce sa mučenia a iného krutého, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania a usmernenia EÚ o treste smrti,
- so zreteľom na Bruselské vyhlásenie zo 6. konferencie parlamentných výborov pre dohľad nad spravodajskými a bezpečnostnými službami členských štátov Európskej únie z 1. októbra 2010,
- so zreteľom na spoločnú štúdiu OSN o celosvetových postupoch v súvislosti s tajným zadržiavaním v kontexte boja proti terorizmu, ktorú vypracovali osobitný spravodajca pre podporu a ochranu ľudských práv a základných slobôd pri boji proti terorizmu Martin Scheinin, osobitný spravodajca pre mučenie a iné kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie Manfred Nowak, pracovná skupina pre svojvoľné zadržiavanie zastúpená podpredsedníčkou Shaheenou Sardarovou Aliovou a pracovná skupina pre násilné alebo nedobrovoľné zmiznutia zastúpená predsedom Jeremym Sarkinom ⁽¹⁾,
- so zreteľom na správu Rady OSN pre ľudské práva, ktorú vypracoval osobitný spravodajca pre mučenie a iné kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie a ktorá sa zameriava na vyšetrovacie výbory v súvislosti s modelmi alebo postupmi mučenia alebo iných foriem zlého zaobchádzania ⁽²⁾,
- so zreteľom na správu osobitného spravodajcu pre podporu a ochranu ľudských práv a základných slobôd pri boji proti terorizmu Martina Scheinina s názvom Súbor osvedčených postupov týkajúcich sa právnych a inštitucionálnych rámcov a opatrení, ktoré zabezpečujú dodržiavanie ľudských práv zo strany spravodajských agentúr pri boji proti terorizmu vrátane ich dohľadu ⁽³⁾,
- so zreteľom na prácu Rady Európy, najmä na prácu bývalého komisára pre ľudské práva Thomasa Hammarberga a Európskeho výboru na zabránenie mučeniu, ako aj so zreteľom na príslušné uznesenia Parlamentného zhromaždenia Rady Európy, predovšetkým na správy s názvom Údajné tajné zadržiavanie a nezákonné medzištátne prevozy zadržovaných osôb so zapojením členských štátov Rady Európy ⁽⁴⁾ a Tajné zadržiavanie a nezákonné prevozy zadržovaných osôb so zapojením členských štátov Rady Európy: druhá správa ⁽⁵⁾, a na správu Výboru pre ľudské práva Parlamentného zhromaždenia s názvom Zneužívanie štátneho tajomstva a národnej bezpečnosti: prekážky parlamentnej a súdnej kontroly porušovania ľudských práv ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na prípady Al – Nashiri/Poľsko, Abu Zubaydah/Litva, Abu Zubaydah/Poľsko a El-Masri/Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko, ktorými sa zaoberala veľká komora Európskeho súdu pre ľudské práva 16. mája 2012,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. novembra 2009 o oznámení Komisie Európskemu parlamentu a Rade – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti pre občanov – Štokholmský program ⁽⁷⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenia zo 14. februára 2007 ⁽⁸⁾ a z 19. februára 2009 ⁽⁹⁾ o údajnom využívaní európskych krajín zo strany CIA na prevoz a nezákonné zadržiavanie väzňov,

⁽¹⁾ A/HRC/13/42 z 19.2.2010.

⁽²⁾ A/HRC/19/61 zo 18.1.2012.

⁽³⁾ A/HRC/14/46 zo 17.5.2010.

⁽⁴⁾ Uznesenie 1507 (2006).

⁽⁵⁾ Uznesenie 1562 (2007).

⁽⁶⁾ Dokument č. 12714, 16.9.2011.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 285 E, 21.10.2010, s. 12.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 287 E, 29.11.2007, s. 309.

⁽⁹⁾ Ú. v. EÚ C 76 E, 25.3.2010, s. 51.

Utorok 11. septembra 2012

- so zreteľom na svoje uznesenia o Guantáname, najmä na uznesenie z 9. júna 2011 o Guantáname: nadchádzajúce rozhodnutie o treste smrti ⁽¹⁾, zo 4. februára 2009 o návrate a presídlení väzňov z väzenského zariadenia Guantánamo ⁽²⁾ a z 13. júna 2006 o situácii väzňov na Guantáname ⁽³⁾ a na svoje odporúčanie Rade z 10. marca 2004 o práve zadržaných osôb v Guantáname na spravodlivý proces ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. decembra 2010 o situácii v oblasti základných práv v Európskej únii (2009) – účinné uplatňovanie po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. decembra 2011 o politike EÚ v oblasti boja proti terorizmu: hlavné úspechy a budúce výzvy ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na prejav, ktorý predniesol podpredseda Európskej komisie Jacques Barrot v Štrasburgu 17. septembra 2008 ⁽⁷⁾,
- so zreteľom na vyhlásenia Komisie o tom, že je potrebné, aby príslušné členské štáty vyšetrili údajné zapojenie do programu vydávania osôb a tajného zadržovania CIA a preskúmali dokumenty vrátane štyroch listov poslaných do Poľska, štyroch do Rumunska a dvoch do Litvy v rokoch 2007 až 2010, o ktorých spravodajcu informovala Komisia,
- so zreteľom na oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu z 15. októbra 2003 o článku 7 Zmluvy o Európskej únii: Rešpektovanie a podpora hodnôt, na ktorých je založená Únia (COM(2003)0606),
- so zreteľom na list predsedníctva EÚ z 29. novembra 2005 adresovaný štátnej tajomníčke USA Condoleeze Riceovej, v ktorom žiadalo Spojené štáty o „objasnenie v súvislosti s týmito správami [o údajnom zadržovaní alebo prevoze podozrivých teroristov v niektorých členských štátoch EÚ alebo cez ich územie], v nádeji, že to rozptýli obavy Parlamentu a verejnosti“,
- so zreteľom na 2748./2749. schôdzu Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy, ktorá sa konala 15. septembra 2006 a na ktorej sa diskutovalo o téme boja proti terorizmu – tajných zadržavacích zariadeniach,
- so zreteľom na vyhlásenie, ktoré EÚ vydala 7. marca 2011 na 16. schôdzi Rady pre ľudské práva v súvislosti s vyššie uvedenou spoločnou štúdiou OSN o tajnom zadržovaní,
- so zreteľom na článok Boj proti terorizmu a ľudské práva autorov Villyho Sovndala, Gilla de Kerchova a Bena Emmersona, ktorý vyšiel v týždenníku *European Voice* 19. marca 2012,
- so zreteľom na odpoveď štátnej tajomníčky USA Condoleezy Riceovej z 5. decembra 2005 na list predsedníctva EÚ z 29. novembra 2005, v ktorej sa uvádza, že „[...] zadržovanie je dôležitým nástrojom v boji proti terorizmu; nepoužívajú ho iba Spojené štáty alebo súčasná administratíva“, a ktorá popiera obvinenia z priameho zapojenia USA do mučenia a zdôrazňuje, že „účelom zadržovania nebolo príslušnú osobu mučiť“, a so zreteľom na vyhlásenia štátnej tajomníčky USA Condoleezy Riceovej, v ktorých potvrdzuje, že „my [USA] rešpektujeme suverenitu partnerov“ ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ Prijaté texty, P7_TA(2011)0271.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 67 E, 18.3.2010, s. 91.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 300 E, 9.12.2006, s. 136.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 102 E, 28.4.2004, s. 640.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 169 E, 15.6.2012, s. 49.

⁽⁶⁾ Prijaté texty, P7_TA(2011)0577.

⁽⁷⁾ PREJAV/08/716, „Une politique visant à assurer l'effectivité des droits fondamentaux sur le terrain“.

⁽⁸⁾ Poznámky na ceste do Nemecka, tlačová konferencia s Condoleezzou Riceovou z 5. decembra 2005 a Press Availability at the Meeting of the North Atlantic Council, Brusel 8. decembra 2005.

Utorok 11. septembra 2012

- so zreteľom na prejav bývalého amerického prezidenta Georgea W. Busha z Východnej miestnosti Bieleho domu zo 6. septembra 2006, v ktorom priznal existenciu programu CIA týkajúceho sa vydávania a tajného zadržovania vrátane zámorských operácií,
- so zreteľom na pamäti Georgea W. Busha vydané 9. novembra 2010,
- so zreteľom na odtajnené znenie správy hlavného inšpektora CIA Johna Helgersona z roku 2004 o vyšetrovacích operáciách za vlády G. Busha uverejnené v auguste 2009,
- so zreteľom na správu Medzinárodného výboru Červeného kríža z roku 2007 o zaobchádzaní so 14 veľmi dôležitými väzňami CIA, ktorá bola verejne prístupná v roku 2009,
- so zreteľom na rôzne iniciatívy na vnútroštátnej úrovni s cieľom vysvetliť zapojenie členských štátov do programu CIA týkajúceho sa vydávania a tajného zadržovania vrátane prebiehajúceho vyšetrovania v Dánsku a uskutočnených vyšetrovaní vo Švédsku, prebiehajúcich trestných vyšetrovaní v Poľsku a Spojenom kráľovstve, uskutočneného trestného konania v Taliansku, Nemecku, Litve, Portugalsku a Španielsku, parlamentného vyšetrovania s účasťou všetkých strán v Spojenom kráľovstve a uskutočnených parlamentných vyšetrovaní v Nemecku, Litve, Poľsku a Rumunsku,
- so zreteľom na súdne vyšetrovanie v Portugalsku, ktoré trvalo dva roky a bolo náhle uzatvorené v roku 2009,
- so zreteľom na závery vnútroštátnych vyšetrovaní, ktoré už boli vykonané v niektorých členských štátoch,
- so zreteľom na početné mediálne správy a kroky investigatívnych novinárov, najmä na správy ABC News z roku 2005 ⁽¹⁾ a 2009 ⁽²⁾ a správy Washington Post z roku 2005 ⁽³⁾, bez ktorých by vydávanie a zadržovanie osôb zostalo skutočne utajené,
- so zreteľom na vyšetrovanie a správy nezávislých vyšetrovateľov, organizácií občianskej spoločnosti a národných a medzinárodných mimovládnych organizácií uskutočnených od roku 2005, najmä správy organizácií Human Rights Watch ⁽⁴⁾, Amnesty International a Reprieve,
- so zreteľom na vypočutie Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci (LIBE) Parlamentu, ktoré sa konalo 27. marca 2012, a vypočutie podvýboru pre ľudské práva, ktoré sa konalo 12. apríla 2012, na návštevu delegácie výboru LIBE v Litve, ktorá sa konala 25. – 27. apríla 2012, návštevu spravodajcu 16. mája 2012 v Poľsku a na všetky písomné a ústne príspevky, ktoré spravodajca získal,
- so zreteľom na spoločnú žiadosť predsedu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a spravodajcu o predloženie letových údajov riaditeľovi Eurocontrolu zo 16. apríla 2012 a na komplexnú odpoveď Eurocontrolu doručenú 26. apríla 2012,
- so zreteľom na oznámenie generálneho riaditeľstva pre vnútorné politiky Únie s názvom Výsledky vyšetrovaní programu CIA týkajúceho sa mimoriadnych vydaní a tajných väzňov v európskych štátoch v súvislosti s novým právnym rámcom po prijatí Lisabonskej zmluvy,

⁽¹⁾ Sources Tell ABC News Top Al Qaeda Figures Held in Secret CIA Prisons, ABC News, 5.12.2005.

⁽²⁾ Lithuania Hosted Secret CIA Prison to Get "Our Ear", ABC News, 20.8.2009.

⁽³⁾ CIA Holds Terror Suspects in Secret Prisons, 2.11. 2005, a Europeans Probe Secret CIA Flights, *Washington Post*, 17.11.2005.

⁽⁴⁾ Okrem iných: Human Rights Watch Statement on U.S. Secret Detention Facilities in Europe, 6.11.2005; správa Amnesty International Europe s názvom Open secret: Mounting evidence of Europe's complicity in rendition and secret detention, 15.11.2010; správa Reprieve s názvom 'Rendition on Record: Using the Right of Access to Information to Unveil the Paths of Illegal Prisoner Transfer Flights, 15.12.2011.

Utorok 11. septembra 2012

- so zreteľom na články 48 a 50 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a stanovisko Výboru pre zahraničné veci (A7-0266/2012),
- A. keďže Parlament odsúdil program CIA týkajúci sa vydávania a tajného zadržovania pod vedením USA, ktorý zahŕňa opakované porušovanie ľudských práv vrátane nezákonného a svojvoľného zadržovania, mučenia a iných foriem zlého zaobchádzania, násilného zmiznutia a porušovania zásady zákazu vrátenia alebo vyhodenia; keďže jeho dočasný výbor skúmajúci údajné využívanie európskych krajín na prepravu a nezákonné zadržovanie väzňov agentúrou CIA (ďalej len „dočasný výbor“) zdokumentoval využívanie európskeho vzdušného priestoru a územia agentúrou CIA a keďže Parlament odvtedy opakovane žiada o plné vyšetrenie spolupráce národných vlád a agentúr s programom CIA;
- B. keďže Parlament opakovane vyzýval, aby sa pri boji proti terorizmu na základe Európskeho dohovoru o ľudských právach, Charty základných práv Európskej únie, národných ústav a právnych predpisov týkajúcich sa základných práv v plnej miere rešpektovala ľudská dôstojnosť, ľudské práva a základné slobody, a to aj pri medzinárodnej spolupráci v tejto oblasti, a keďže naposledy zopakoval túto výzvu vo svojej správe o politike EÚ v oblasti boja proti terorizmu, v ktorej takisto uviedol, že podmienkou zabezpečenia účinnosti tejto politiky je dodržiavanie ľudských práv;
- C. keďže Parlament opakovane a rázne odsúdil nezákonné postupy vrátane „mimoriadneho vydávania stíhaných osôb“, únosov, zadržovania bez súdu, zmiznutí, tajných väzňov a mučenia a požadoval úplné vyšetrenie údajného zapojenia niektorých členských štátov do spolupráce s orgánmi Spojených štátov, najmä s agentúrou CIA, na území EÚ;
- D. keďže cieľom tohto uznesenia je, aby výbory „svojou politikou nasledovali vyšetrenia dočasného výboru a monitorovali vývoj najmä v prípade, ak Rada a/alebo Komisia neuskutoční žiadne primerané opatrenia na zistenie toho, či existuje jasné riziko vážneho porušenia zásad a hodnôt, na ktorých je založená EÚ, a odporučili mu akékoľvek uznesenie na základe článku 6 a článku 7 Zmluvy o EÚ, ktoré by mohlo byť v tomto kontexte potrebné“⁽¹⁾;
- E. keďže EÚ je založená na rešpektovaní demokracie, zásad právneho štátu, ľudských práv a základných slobôd, úcte k ľudskej dôstojnosti a dodržiavaní medzinárodných právnych predpisov nielen v rámci svojich vnútorných politík, ale aj čo sa týka jej vonkajšieho rozmeru; keďže je potrebné, aby sa záväzok EÚ rešpektovať ľudské práva posilnený nadobudnutím platnosti Charty základných práv Európskej únie a prístupovým procesom k Európskemu dohovoru o ľudských právach odzrkadľoval vo všetkých oblastiach politík, aby sa tým zabezpečila účinná a dôveryhodná politika EÚ v oblasti ľudských práv;
- F. keďže riadny proces zabezpečenia zodpovednosti je nevyhnutný na zachovanie dôvery občanov v demokratické inštitúcie EÚ, účinnú ochranu a podporu ľudských práv v rámci vnútorných a vonkajších politík EÚ a zaistenie legitímnych a účinných bezpečnostných politík založených na zásadách právneho štátu;
- G. keďže žiadny členský štát si doteraz v plnom rozsahu nesplnil svoju povinnosť chrániť, zachovávať a rešpektovať medzinárodné ľudské práva a predchádzať ich porušovaniu;

(1) Odsek 232 uvedeného uznesenia Parlamentu zo 14. februára 2007.

Utorok 11. septembra 2012

- H. keďže nástroje, ktorými sa riadi spoločná zahraničná a bezpečnostná politika EÚ, zahŕňajú Všeobecnú deklaráciu ľudských práv, Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (ICCPR), jeho dva opčné protokoly, Dohovor proti mučeniu (CAT) a opčný protokol k dohovoru CAT, Európsky dohovor o ľudských právach, Chartu základných práv Európskej únie a Európsky dohovor na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania, ktorými sa ustanovuje okrem absolútneho zákazu mučenia aj výslovná povinnosť vyšetrovať údajné mučenie a zabezpečiť nápravu a odškodnenie; keďže usmerneniami EÚ o mučení sa zabezpečuje rámec pre úsilie EÚ zameraný na prevenciu a odstránenie mučenia a zlého zaobchádzania na celom svete;
- I. keďže všetky dohody o pridružení, obchodné dohody a dohody o spolupráci obsahujú z dôvodu presadzovania medzinárodných právnych predpisov a dodržiavania ľudských práv doložky o ľudských právach a keďže EÚ vedie tiež politické dialógy s tretími krajinami na základe usmernení o ľudských právach, ktoré zahŕňajú boj proti trestu smrti a mučeniu; keďže EÚ v rámci európskeho nástroja pre demokraciu a ľudské práva (ENDLP) podporuje organizácie občianskej spoločnosti, ktoré bojujú proti mučeniu a podporujú rehabilitáciu obetí mučenia;
- J. keďže tajné zadržovanie, ktoré predstavuje formu násilného zmiznutia, môže v prípade širokého alebo systematického uplatňovania vyústiť do zločinov proti ľudskosti; keďže núdzový stav a boj proti terorizmu vytvárajú priaznivé prostredie pre tajné zadržovanie;
- K. keďže napriek skutočnosti, že EÚ preukázala svoje odhodlanie vyhýbať sa tajným dohodám, pokiaľ ide o mučenie, v nariadení Rady (ES) č. 1236/2005 ⁽¹⁾ naposledy zmenenom a doplnenom v decembri 2011 ⁽²⁾, ktoré zakazuje každý vývoz alebo dovoz tovaru, ktorý nemá žiadne iné praktické použitie ako na účely vykonania trestu smrti, mučenia alebo iného krutého, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania, treba vykonať ešte mnoho práce na jeho uplatňovanie v plnom rozsahu;
- L. keďže spoliehanie sa výlučne na diplomatické záruky pri schvaľovaní vyhostenia alebo deportácie osôb do krajín v prípadoch, v ktorých existujú vážne dôvody domnievať sa, že jednotlivcom hrozí mučenie alebo zlé zaobchádzanie, je nezlučiteľné s úplným zákazom mučenia v medzinárodných právnych predpisoch, právnych predpisoch EÚ, národných ústavách a právnych predpisoch členských štátov ⁽³⁾;
- M. keďže Rada 15. septembra 2006 pripustila, že „existencia zariadení určených na tajné zadržovanie, kde sú osoby držané v právnom vákuu, nie je v súlade s medzinárodným humanitárnym právom a medzinárodným trestným právom“, ale doteraz sa jej nepodarilo priznať a odsúdiť zapojenie členských štátov do programu CIA, hoci politické a súdne orgány členských štátov priznali využívanie európskeho vzdušného priestoru a územia organizáciou CIA;
- N. keďže porušovanie ľudských práv v dôsledku programu CIA trvá, čoho dôkazom je najmä pretrvávajúce administratívne zadržovanie Abu Zubaydaha a Abda al-Rahim al-Nashiriho na základni Guantánamo Bay, ktorí získali status obetí v rámci trestného vyšetrovania poľských orgánov zameraného na tajné väznice CIA;
- O. keďže vyšetrovanie uskutočnené OSN, Radou Európy, vnútroštátnymi a medzinárodnými médiami, investigatívnymi novinármi a občianskou spoločnosťou prinieslo nové konkrétne informácie o umiestnení zariadení CIA určených na tajné zadržovanie v Európe, o letoch cez európsky vzdušný priestor súvisiacich s vydávaním osôb a o prepravovaných alebo zadržovaných osobách;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 200, 30.7.2005, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 338, 21.12.2011, s. 31.

⁽³⁾ Článok 5 Všeobecnej deklarácie ľudských práv, článok 7 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, článok 3 Európskeho dohovoru o ľudských právach (EDLP) a súvisiaca judikatúra, a článok 4 Charty základných práv Európskej únie.

Utorok 11. septembra 2012

- P. keďže k spáchaniu nezákonných činov na území EÚ mohlo dôjsť v rámci mnohostranných alebo dvojstranných dohôd NATO;
- Q. keďže vyšetrovanie uskutočnené v rôznych krajinách a v medzinárodnom rozsahu poukazuje na to, že členovia Severoatlantickej aliancie súhlasili prijať opatrenia v kampani proti terorizmu, ktoré umožnili tajnú leteckú prepravu a využívanie územia členských štátov EÚ v programe agentúry CIA týkajúcom sa vydávania osôb, čo naznačuje, že členské štáty, ktoré sú členmi NATO, mali kolektívne poznatky o programe;
- R. keďže v spoločnej štúdii OSN o celosvetových postupoch v súvislosti s tajným zadržiavaním v kontexte boja proti terorizmu (A/HRC/13/42), ktorú vypracovali osobitný spravodajca OSN pre podporu a ochranu ľudských práv a základných slobôd v boji proti terorizmu, osobitný spravodajca OSN pre mučenie a iné kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie, pracovná skupina OSN pre svojvoľné zadržiavanie a pracovná skupina OSN pre násilné alebo nedobrovoľné zmiznutia, bolo podrobne opísané využívanie miest tajného zadržiavania na území členských štátov EÚ v rámci programu CIA a keďže členským štátom boli zaslané listy požadujúce ďalšie informácie, ako sa uvádza v informačných správach pracovných skupín OSN pre osobitné postupy vrátane správy z 23. februára 2012 ⁽¹⁾;
- S. keďže v správe Rady Európy za rok 2011 sa uvádza, že údaje získané od poľských agentúr v rokoch 2009 a 2010 „poskytujú jasný dôkaz“ o tom, že v Poľsku pristálo sedem lietadiel CIA, a keďže poľské médiá tvrdili, že boli vznesené obvinenia voči bývalým vedúcim predstaviteľom poľskej spravodajskej služby, a odhalili možné kontakty medzi pracovníkmi spravodajskej služby a poľskou vládou v súvislosti s využívaním zadržiavacieho zariadenia CIA na poľskom území; keďže v roku 2011 sa rumunskí investigatívni novinári pokúsili preukázať existenciu „čierneho zariadenia“ v rumunskom vnútroštátnom registri utajovaných informácií na základe informácií ⁽²⁾, ktoré poskytli bývalí zamestnanci CIA; keďže rumunské orgány popreli existenciu tohto „čierneho zariadenia“ a vyšetrovanie rumunského parlamentu ho nepreukázalo; keďže bývalí líbyjskí disidenti začali súdne konanie proti Spojenému kráľovstvu v súvislosti s priamym zapojením M16 do ich vydania, tajného zadržiavania alebo mučenia, ako aj do vydania, tajného zadržiavania alebo mučenia ich rodinných príslušníkov;
- T. keďže litovské orgány sa snažia objasniť zapojenie Litvy do programu CIA prostredníctvom parlamentných a súdnych vyšetrovaní; keďže parlamentné vyšetrovanie výboru pre národnú bezpečnosť a obranu litovského parlamentu v súvislosti s údajnou prepravou a väznením osôb zadržiavaných agentúrou CIA na litovskom území odhalilo, že v rokoch 2003 – 2005 pristálo v Litve päť lietadiel CIA a že na žiadosť CIA boli v Litve prispôbené dve zariadenia na väznenie zadržiavaných osôb (projekt č. 1 a projekt č. 2); keďže delegácia LIBE vyjadruje vďaka litovským orgánom za privítanie členov Európskeho parlamentu vo Vilniuse v apríli 2012 a za umožnenie vstupu delegácie do zariadenia projektu č. 2; keďže sa zdá, že situačný plán budov a vnútorné zariadenia sú zlučiteľné so zadržiavaním väzňov; keďže aj napriek nadväznému súdному vyšetrovaniu, ktoré bolo vykonané v roku 2010 a uzavreté v januári 2011, ostávajú mnohé otázky súvisiace s operáciami CIA v Litve stále otvorené; keďže litovské orgány vyjadrili svoju pripravenosť opäť otvoriť vyšetrovanie, ak by sa objavili nové informácie, a keďže prokuratúra ponúkla, že na písomnú žiadosť Európskeho parlamentu poskytne ďalšie informácie o trestnom vyšetrovaní;
- U. keďže portugalské orgány musia ešte objasniť viacero otázok, ktoré naznačujú, že veľa letov, na ktoré poukázal dočasný výbor, slúžilo na transfer medzi Bagramom, atolom Diego Garcia, tajnými väznicami a Guantánamom;

⁽¹⁾ A/HRC/19/44.

⁽²⁾ Inside Romania's secret CIA prison, The Independent, 9.12.2011.

Utorok 11. septembra 2012

- V. keďže výsledky vyšetrovania a zistenia súdu týkajúce sa logistiky, ktorou boli kryté tieto nezákonné operácie, vrátane fiktívnych letových plánov, letov civilných a vojenských lietadiel klasifikovaných ako štátne lety a využívania súkromných leteckých spoločností na uskutočnenie letov súvisiacich s vydávaním väzňov CIA ešte do väčšej miery odhalili systematický charakter a rozsah zapojenia Európy do programu CIA; keďže analýza nových údajov, ktoré poskytol Eurocontrol, podporuje najmä domnienku, že na utajenie pôvodu a miesta určenia transferov väzňov zmenili subjekty, ktoré zabezpečovali vydanie, počas cesty lietadlo;
- W. keďže EÚ vytvorila politiky v oblasti vnútornej bezpečnosti a boja proti terorizmu založené na policajnej a justičnej spolupráci a podpore vzájomnej výmeny spravodajských informácií; keďže tieto politiky by sa mali zakladať na rešpektovaní základných práv a zásad právneho štátu a účinnom demokratickom parlamentnom dohľade nad spravodajskými službami;
- X. keďže podľa CPT „postupy vypočúvania využívané v zámorských zariadeniach CIA určených na zadržiavanie určite viedli k porušeniam zákazu mučenia a neľudského a ponižujúceho správania“⁽¹⁾;
- Y. keďže vzťahy medzi EÚ a USA sú založené na silnom partnerstve a spolupráci v mnohých oblastiach na základe spoločných hodnôt, ako sú demokracia, právny štát a základné práva; keďže EÚ a Spojené štáty od teroristických útokov z 11. septembra 2001 posilnili svoj záväzok v boji proti terorizmu, najmä prostredníctvom spoločného vyhlásenia o boji proti terorizmu z 3. júna 2010, ale keďže je nevyhnutné, aby sa vyhlásené záväzky premietli aj do praxe a vyriešili sa rozdiely medzi politikami EÚ a USA v oblasti boja proti terorizmu;
- Z. keďže orgány USA v decembri 2011 prijali zákon schvaľujúci prostriedky pre národnú obranu (National Defense Authorization Act – NDAA), ktorým sa zákonne ustanovuje neobmedzené zadržiavanie osôb podozrivých zo zapojenia do terorizmu na území Spojených štátov a ktorým sa porušuje právo na riadny proces a spravodlivé súdne konanie; keďže bola napadnutá zákonnosť rozsahu pôsobnosti NDAA;
- AA. keďže prezident Obama podpísal 22. januára 2009 tri vládne nariadenia, ktoré zakazujú mučenie pri vypočúvaní, vytvárajú medziinštitucionálnu pracovnú skupinu na systematické skúmanie politik a postupov zadržiavania a na preskúmanie všetkých jednotlivých prípadov a nariaďujú zatvorenie väznice Guantánamo;
- AB. keďže v dôsledku silnej opozície v Kongrese USA nebolo ešte zadržiavacie zariadenie Guantánamo zatvorené; keďže Spojené štáty vyzvali s cieľom urýchliť zatvorenie Guantánama členské štáty EÚ, aby prijali osoby zadržiavané v Guantáname; keďže vysoká komisárka OSN pre ľudské práva vyjadrila hlboké sklamanie nad skutočnosťou, že Guantánamo ešte nebolo zatvorené, a nad upevnením systému svojvoľného zadržiavania;
- AC. keďže osoby zadržiavané v Guantáname sú naďalej súdené pred vojenským súdom, najmä po rozhodnutí prezidenta USA zo 7. marca 2011 podpísať vládne nariadenie, ktorým sa zrušilo dvojročné zmrazenie nových vojenských súdnych procesov, a prijatí zákona zo 7. januára 2012 o zákaze presúvania osôb zadržiavaných v Guantáname na súdny proces do Spojených štátov;

Všeobecné informácie

1. pripomína, že stratégie týkajúce sa boja proti terorizmu môžu byť účinné len vtedy, ak sa vykonávajú dôsledne v súlade so záväzkami v oblasti ľudských práv, a najmä v súlade s právom na riadny proces;

(1) Správa CPT z 19. mája 2011 z návštevy do Litvy konanej v dňoch 14. - 18. júna 2010.

Utorok 11. septembra 2012

2. pripomína, že účinné protiteroristické opatrenia a rešpektovanie ľudských práv nie sú v rozpore, ale tieto ciele sa navzájom dopĺňajú a posilňujú; upozorňuje, že rešpektovanie základných práv je základným prvkom úspešných protiteroristických politík;
3. zdôrazňuje mimoriadne citlivý charakter protiteroristických politík; domnieva sa, že skutočne len vnútroštátne bezpečnostné dôvody môžu oprávňovať utajovanie; pripomína však, že štátne tajomstvo nesmie mať za žiadnych okolností prioritu pred neodňateľnými základnými právami, a preto sa argumenty opierajúce sa o štátne tajomstvo nesmú nikdy používať s cieľom obmedziť právne povinnosti štátov prešetrovať vážne porušovanie ľudských práv; zastáva však názor, že vymedzenie citlivých informácií a štátneho tajomstva by nemalo byť príliš široké a že neodôvodnené poukazovanie na štátne tajomstvo a národnú bezpečnosť kladie vážne prekážky demokratickej kontrole;
4. zdôrazňuje, že osobitné postupy by sa nemali vzťahovať na osoby podozrivé z terorizmu; upozorňuje, že každý musí mať možnosť využívať všetky záruky, ktoré zahŕňa zásada spravodlivého procesu, ako sa stanovuje v článku 6 Európskeho dohovoru o ľudských právach;
5. znova odsudzuje také postupy, ako je mimoriadne vydávanie stíhaných osôb, tajné väznice a mučenie, ktoré sú podľa vnútroštátnych a medzinárodných právnych predpisov ustanovujúcich dodržiavanie ľudských práv zakázané a ktoré okrem iného porušujú právo na slobodu, bezpečnosť, ľudské zaobchádzanie, právo na ochranu pred mučením, prezumpciu nevinoty, zákaz vrátenia alebo vyhodenia, právo na spravodlivé súdne konanie, právneho poradcu a rovnakú právnu ochranu;
6. zdôrazňuje potrebu poskytnutia záruk s cieľom, aby sa v budúcnosti zabránilo akémukoľvek porušeniu základných práv pri vykonávaní politík boja proti terorizmu;
7. domnieva sa, že i keď členské štáty deklarovali svoju pripravenosť rešpektovať medzinárodné právo, zatiaľ si nálezite nespĺnili svoju povinnosť vyšetriť závažné prípady porušovania ľudských práv súvisiace s programom CIA, a vyjadruje poľutovanie, že plné objasnenie tejto veci sa odďaľuje a neumožňuje poskytnúť obetiam urýchlene plné odškodnenie vrátane ospravedlnenia a podľa okolností kompenzácie;
8. domnieva sa, že v dôsledku ťažkostí, ktoré zaznamenávajú členské štáty pri vykonávaní vyšetrovania, zlyhávajú pri plnení medzinárodných záväzkov, čo poškodzuje vzájomnú dôveru v ochranu základných práv a Európska únia ako celok za to nesie zodpovednosť;
9. pripomína, že záväzok členských štátov a EÚ vyšetriť zapojenie Európy do programu CIA je v súlade so zásadou otvorenej a lojálnej spolupráce zakotvenou v článku 4 ods. 3 ZEÚ;

Procesy súvisiace so zodpovednosťou v členských štátoch

10. vyjadruje znepokojenie v súvislosti s prekážkami, s ktorými sa stretáva vnútroštátne parlamentné a súdne vyšetrovanie zapojenia niektorých členských štátov do programu CIA, ako sa podrobne uvádza v správe Rady Európy za rok 2011 o zneužívaní štátneho tajomstva a národnej bezpečnosti, vrátane nedostatočnej transparentnosti, utajovania dokumentov, prevládania vnútroštátnych a politických záujmov, úzkej právomoci pri vyšetrovaní, obmedzení práva obetí na účinnú účasť a obhajobu a absencie dôkladných vyšetrovacích postupov a spolupráce vyšetrovacích orgánov v EÚ; vyzýva členské štáty, aby pri vnútroštátnom trestnom stíhaní nevychádzali z takých právnych dôvodov, ktoré umožňujú ukončenie trestného stíhania a vedú k nemu s odvolaním sa na doložky o premlčacích lehotách a vedú k beztrestnosti, a aby dodržiavali zásady medzinárodného obyčajového práva, v ktorom je zakotvené, že premlčacia lehota sa nemá a nemôže uplatňovať v prípadoch vážneho porušenia ľudských práv;

Utorok 11. septembra 2012

11. naliehavo vyzýva členské štáty, ktoré si nespĺnili povinnosť vyšetriť prípady porušovania ľudských práv prostredníctvom nezávislého a účinného vyšetrovania s ohľadom na všetky nové dôkazy, ktoré sa objavili; vyzýva členské štáty, aby vyšetrili najmä to, či sú na ich území tajné väznice alebo dochádza k operáciám, v rámci ktorých sú ľudia zadržávaní v rámci programu CIA v zariadeniach na ich území;

12. berie na vedomie, že prostredníctvom parlamentného vyšetrovania vykonaného v Rumunsku nebol nájdený dôkaz o existencii tajného zadržovacieho zariadenia CIA na jeho území; vyzýva súdne orgány, aby začali nezávislé vyšetrovanie vo veci údajných tajných miest slúžiacich na zadržávanie v rámci programu CIA v Rumunsku, najmä v súvislosti s novými dôkazmi o leteckých spojeniach medzi Rumunskom a Litvou;

13. podporuje Poľsko, aby pokračovalo v prebiehajúcom trestnom vyšetrovaní v súvislosti s tajným zadržávaním, vyjadruje však poľutovanie nad nedostatočným oficiálnym informovaním o rozsahu, priebehu a stave vyšetrovania; vyzýva poľské orgány, aby s náležitou transparentnosťou vykonali dôsledné vyšetrovanie a umožnili účinné zapojenie obetí a ich právnych zástupcov;

14. poznamenáva, že počas parlamentného a súdneho vyšetrovania v Litve v rokoch 2009 až 2011 sa nepodarilo dokázať, že v Litve boli tajne zadržávané osoby; vyzýva litovské orgány, aby dodržali svoj záväzok opätovne otvoriť trestné vyšetrovanie zapojenia Litvy do programu CIA pri objavení sa nových skutočností vzhľadom na nové dôkazy, ktoré sa opierajú sa o údaje Eurocontrolu, z ktorých vyplýva, že let N787WH, v ktorom bol údajne transportovaný Abu Zubaydah, bol na ceste do Rumunska a Litvy 18. februára 2005 prerušený v Maroku; poznamenáva, že z analýzy údajov Eurocontrolu takisto vyplývajú nové informácie o letových plánoch spájajúcich Rumunsko s Litvou s prestupom v Tirane v Albánsku 5. októbra 2005 a Litvu s Afganistanom s prestupom v Káhire v Egypte 26. marca 2006; považuje za dôležité, aby nové vyšetrovanie zahŕňalo okrem vyšetrovania zneužívania právomoci štátnych úradníkov aj prípadné nezákonné zadržávanie a zlé zaobchádzanie s osobami na litovskom území; podporuje prokuratúru, aby dokumentárne potvrdila tvrdenia vyslovené počas návštevy delegácie výboru LIBE, podľa ktorých „kategorické“ závery súdneho vyšetrovania ukazujú, že „v zariadeniach projektu č. 1 a projektu č. 2 neboli na území Litvy zadržávané žiadne osoby“;

15. berie na vedomie trestné vyšetrovanie, ktoré sa začalo v Spojenom kráľovstve v súvislosti s vydávaním osôb do Líbye, a víta rozhodnutie pokračovať v širšom vyšetrovaní zodpovednosti Spojeného kráľovstva v súvislosti s programom CIA po uzavretí vyšetrovania; vyzýva Spojené kráľovstvo, aby s náležitou transparentnosťou vykonalo dôsledné vyšetrovanie a umožnilo účinné zapojenie obetí a občianskej spoločnosti;

16. uznáva, že vyšetrovanie členských štátov musí byť založené na dôveryhodných súdnych dôkazoch a na rešpektovaní vnútroštátnych súdnych systémov a právnych predpisov EÚ, nie iba na špekuláciách médií a verejnosti;

17. vyzýva členské štáty Fínsko, Dánsko, Portugalsko, Taliansko, Spojené kráľovstvo, Nemecko, Španielsko, Írsko, Grécko, Cyprus, Rumunsko a Poľsko, o ktorých sa zmieňovala správa dočasného výboru, aby zverejnili všetky potrebné informácie o všetkých podozrivých lietadlách, ktoré sa spájajú so CIA a ich územím; vyzýva členské štáty, aby rešpektovali právo na slobodu informácií a primerane reagovali na žiadosti o prístup k informáciám; vyjadruje znepokojenie nad skutočnosťou, že väčšina členských štátov s výnimkou Dánska, Fínska, Nemecka, Írska a Litvy nereagovala primerane na žiadosti organizácií Reprieve a Access Info Europe o prístup k informáciám na účely vyšetrovania výnimočných prípadov vydania osôb;

18. naliehavo vyzýva členské štáty, aby revidovali akékoľvek ustanovenia alebo výklady, ktoré pripúšťajú mučenie, ako napríklad právny názor Micheala Wooda (na ktorý sa odkazuje v uznesení Parlamentu zo 14. februára 2007), ktorý v rozpore s medzinárodnou judikatúrou tvrdí, že je legítimne prijať a použiť informácie získané mučením, pokiaľ sa zaň nenesie priama zodpovednosť (čo motivuje a oprávňuje mučenie externými vykonávateľmi);

Utorok 11. septembra 2012

19. vyzýva všetky členské štáty EÚ, aby podpísali a ratifikovali Dohovor OSN o ochrane všetkých osôb pred násilným zmiznutím;

20. vyzýva členské štáty, aby v súvislosti so zvýšenou spoluprácou a výmenou informácií medzi tajnými spravodajskými agentúrami a bezpečnostnými agentúrami zabezpečili úplnú demokratickú kontrolu uvedených agentúr a ich činností prostredníctvom vhodného vnútorného, výkonného, súdneho a nezávislého parlamentného dohľadu, najlepšie prostredníctvom špecializovaných parlamentných výborov s rozsiahlymi právomocami vrátane práva požadovať informácie a s dostatočnými zdrojmi pre vyšetrovanie, aby boli schopné preskúmať nielen také otázky, ako sú politika, správa a financie, ale aj operatívnu prácu agentúr;

Reakcia inštitúcií EÚ

21. považuje za nevyhnutné, aby EÚ odsúdila všetky nezákonné postupy v boji proti terorizmu vrátane všetkých takýchto činov, ku ktorým došlo na jej území, a aby sa správala v súlade so svojimi hodnotami a súčasne aby ich dôveryhodne obhajovala aj v rámci vonkajších partnerstiev;

22. pripomína, že Rada sa nikdy oficiálne neospravedlnila za porušenie zásad lojálnej spolupráce inštitúcií Únie zakotvených v zmluvách, keď sa nekorektne pokúsila presvedčiť Európsky parlament, aby úmyselne poskytol skrátené verzie zápisníc zo stretnutí COJUR (pracovná skupina rady pre verejné medzinárodné právo) a COTRA (pracovná skupina pre transatlantické vzťahy) s vysokými úradníkmi Severnej Ameriky; očakáva ospravedlnenie Rady;

23. očakáva, že Rada konečne vydá vyhlásenie, v ktorom prizná zapojenie členských štátov do programu CIA a problémy, s ktorými sa stretli pri vyšetrovaní;

24. vyzýva Radu, aby v členských štátoch plne podporovala postupy zamerané na zistenie pravdy a vyvodenie zodpovednosti prostredníctvom formálneho riešenia tejto záležitosti na stretnutiach Rady SVV, vzájomného poskytovania všetkých informácií, poskytovania pomoci pri vyšetrovaniach a najmä prístup na žiadosti o prístup k dokumentom;

25. vyzýva Radu, aby uskutočnila vypočutia s príslušnými bezpečnostnými agentúrami EÚ, najmä s Euro-polom, Eurojustom a európskym koordinátorom pre boj proti terorizmu, s cieľom vyjasniť si, čo vedia zapojení členských štátov do programu CIA, a reakciu EÚ; Radu tiež vyzýva, aby predložila bezpečnostné záruky s cieľom zaistiť dodržiavanie ľudských práv pri výmene spravodajských informácií a prísne vymedzenie úloh medzi spravodajskými činnosťami a činnosťami zameranými na presadzovanie práva, aby spravodajské agentúry nemali možnosť preberať právomoci v oblasti väznenia a zadržovania, a aby o tom Parlamentu podala správu do jedného roka;

26. vyzýva Radu, aby podporila členské štáty vo výmene osvedčených postupov, pokiaľ ide o parlamentný a súdny dohľad nad spravodajskými službami, a zároveň aby zapojila národné parlamenty a Európsky parlament do tohto úsilia;

27. opakuje svoju výzvu smerovanú Rade a členským štátom, aby vylúčili možnosť spoliehať sa pri vyhostení alebo deportácii osôb považovaných za hrozbu národnej bezpečnosti na nevyhnutné diplomatické záruky, keď týmto osobám reálne hrozí, že budú vystavené mučeniu alebo zlému zaobchádzaniu alebo súdnemu procesu založenému na dôkazoch získaných takýmto spôsobom;

28. vyzýva príslušné orgány, aby v súvislosti so spoluprácou s medzinárodnými spravodajskými službami nepoukazovali na štátne tajomstvo s cieľom zabrániť prevzatíu zodpovednosti a zabezpečeniu nápravy, a trvá na tom, že jedine skutočné dôvody súvisiace s vnútroštátnou bezpečnosťou môžu oprávňovať zachovanie tajomstva, pred ktorým však majú v každom prípade prednosť záväzky týkajúce sa nepopierateľných základných práv, napríklad absolútneho zákazu mučenia;

Utorok 11. septembra 2012

29. naliehavo vyzýva príslušné orgány, aby zabezpečili dôsledné rozlišovanie činností spravodajských a bezpečnostných služieb na jednej strane a orgánov presadzovania práva na druhej strane, aby sa zaručilo dodržiavanie všeobecnej zásady „*nemo iudex in sua causa*“;

30. zdôrazňuje, že dočasný výbor, ktorý vykonal vyšetrovanie, o ktoré sa opierali uznesenia zo 14. februára 2007 a z 19. februára 2009, odhalil vážne chyby v postupoch povoľovania preletu civilných lietadiel vzdušným priestorom EÚ, ich riadenia a pristávania na jej území, čím bolo uľahčené ich zneužitie v rámci „mimoriadneho vydávania stíhaných osôb“ CIA a súčasne aj jednoduché obchádzanie týchto postupov organizátormi organizovaného zločinu vrátane teroristických sietí; pripomína tiež právomoc Únie v oblasti bezpečnosti dopravy a odporúčanie Parlamentu pre Komisiu týkajúce sa regulácie a monitorovania riadenia vzdušného priestoru, letísk a nekomerčnej leteckej dopravy v EÚ; vyzýva EÚ a členské štáty, aby už neodkladali dôkladnú kontrolu vykonávania Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve (Chicagského dohovoru), pokiaľ ide o povoľovanie a kontrolu preletu civilných lietadiel vzdušným priestorom EÚ a ich pristávania na jej území s cieľom zabezpečiť posilnenie bezpečnosti a systematické vykonávanie kontrol, čo si vyžaduje predchádzajúcu identifikáciu cestujúcich a posádky a zabezpečenie predbežného riadneho povolenia pre všetky lety klasifikované ako tzv. štátne lety (ktoré sú vylúčené z rozsahu pôsobnosti dohovoru); pripomína tiež odporúčanie Parlamentu, aby členské štáty účinne uplatňovali Tokijský dohovor o trestných činoch a niektorých iných činoch spáchaných na palube lietadla;

31. berie na vedomie iniciatívy, ktoré Komisia prijala v reakcii na odporúčania Parlamentu; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že neboli súčasťou širšieho programu a širšej stratégie na zaistenie prevzatia zodpovednosti za porušovanie ľudských práv, ku ktorému došlo v rámci programu CIA, a potrebnej nápravy a odškodnenia obetí;

32. vyzýva Komisiu, aby vyšetrila, či ustanovenia EÚ, najmä ustanovenia týkajúce sa azylu a justičnej spolupráce, boli porušené spoluprácou s programom CIA;

33. žiada Komisiu, aby napomáhala a podporovala vzájomnú právnu pomoc uskutočňovanú v súlade s ľudskými právami, súdnu spoluprácu vyšetrojúcich orgánov a spoluprácu právnikov zapojených do zisťovania zodpovednosti v členských štátoch, a najmä aby zaistila výmenu dôležitých informácií a podporovala účinné využívanie všetkých dostupných nástrojov a zdrojov EÚ;

34. vyzýva Komisiu, aby do jedného roka prijala rámec pre monitorovanie a podporu postupov určovania zodpovednosti v jednotlivých členských štátoch, ako aj požiadavky týkajúce sa podávania správ členskými štátmi vrátane usmernení týkajúcich sa vyšetrovania uskutočňovaného v súlade s ľudskými právami, ktoré majú vychádzať z noriem vypracovaných na úrovni Rady Európy a OSN;

35. vyzýva Komisiu, aby vzhľadom na inštitucionálne nedostatky odhalené v súvislosti s programom CIA prijala opatrenia zamerané na posilnenie schopnosti EÚ predchádzať porušovaniu ľudských práv a uskutočňovať nápravu na úrovni EÚ a zabezpečiť posilnenie úlohy Parlamentu;

36. vyzýva Komisiu, aby zvažila navrhnutie opatrení v oblasti trvalej spolupráce a výmeny informácií medzi Európskym parlamentom a parlamentnými výbormi pre dohľad nad spravodajskými a bezpečnostnými službami členských štátov Európskej únie v prípadoch, v ktorých sa zaznamená, že bezpečnostné a spravodajské služby členských štátov podnikajú spoločné kroky na území EÚ;

37. vyzýva Komisiu, aby predložila návrhy týkajúce sa vypracovania opatrení pre demokratický dohľad nad cezhraničnými spravodajskými činnosťami v rámci politiky EÚ boja proti terorizmu; má v úmysle v plnej miere využívať vlastné parlamentné právomoci na kontrolu vykonávania politik boja proti terorizmu v súlade s odporúčaniami oddelenia Európskeho parlamentu zabezpečujúceho štúdie (PE 453.207);

Utorok 11. septembra 2012

38. vyzýva európskeho ombudsmana, aby prešetril prípady, v ktorých Komisia, Rada a európske agentúry pre bezpečnosť, najmä Europol a Eurojust, nerešpektovali základné práva a zásady dobrých administratívnych postupov a lojálnej spolupráce, keď reagovali na odporúčania TDIP;

39. vyzýva EÚ, aby zabezpečila plné dodržiavanie vlastných medzinárodných záväzkov a úplné vykonávanie politík a nástrojov zahraničnej politiky EÚ, ako sú napríklad usmernenia o mučení a dialógy o ľudských právach, aby EÚ mala silnejšie postavenie, ktoré jej umožní požadovať nekompromisné uplatňovanie doložiek o ľudských právach vo všetkých medzinárodných dohodách, ktoré podpisuje, a naliehať na svojich hlavných spojencov vrátane Spojených štátov, aby dodržiavali vlastné vnútroštátne a medzinárodné právne predpisy;

40. opätovne zdôrazňuje, že v rámci medzinárodného boja proti terorizmu a dvojstrannej alebo mnohostrannej medzinárodnej spolupráce v tejto oblasti, ktorá zahŕňa aj NATO alebo spravodajské a bezpečnostné služby, treba plne dodržiavať ľudské práva a základné slobody a uskutočňovať náležitý demokratický a súdny dohľad; vyzýva členské štáty EÚ, Komisiu, Európsku službu pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) a Radu, aby zabezpečili uplatňovanie týchto zásad vo svojich zahraničných vzťahoch, a trvá na tom, že by mali dôkladne posúdiť, ako ich partneri dodržiavajú ľudské práva predtým, než s nimi uzatvoria akúkoľvek novú dohodu, predovšetkým dohodu o spolupráci spravodajských služieb a o výmene informácií, preskúmať platné dohody v prípadoch, keď partneri nedodržiavajú ľudské práva, a informovať Parlament o záveroch tohto posudzovania a skúmania;

41. naliehavo žiada, aby sa v budúcnosti neopakovalo zasahovanie zahraničných špeciálnych služieb do vecí, ktoré patria do zvrchovanej právomoci členských štátov Európskej únie, a aby sa boj proti terorizmu vykonával v súlade s ľudskými právami, základnými slobodami, demokraciou a právnymi normami;

42. pripomína, že opčný protokol k Dohovoru proti mučeniu požaduje vytvorenie monitorovacích systémov vzťahujúcich sa na všetky situácie obmedzovania slobody, a trvá na tom, že dodržiavanie tohto medzinárodného nástroja zvyšuje stupeň ochrany; dôrazne nabáda partnerské krajiny EÚ, aby ratifikovali opčný protokol a vytvorili nezávislé vnútroštátne preventívne mechanizmy, ktoré budú v súlade s Parížskymi zásadami, a aby ratifikovali Medzinárodný dohovor o ochrane všetkých osôb pred násilným zmiznutím;

43. opakuje svoju výzvu určenú v súlade s medzinárodnými právnymi predpismi, a najmä článkom 12 Dohovoru proti mučeniu, všetkým štátom, voči ktorým existujú presvedčivé dôkazy, aby vynaložili maximálne úsilie na potrebné objasnenie prípadov a v prípade pretrvávania podozrení dôkladne vyšetrili a preskúmali všetky údajné činy súvisiace s mimoriadnym vydávaním sťažovaných osôb, tajnými väznicami, mučením a inými vážnymi porušeniami ľudských práv, aby zistili pravdu a v prípade potreby určili zodpovednú osobu, zabezpečili zodpovedanie sa za porušovanie ľudských práv a zabránili beztrestnosti vrátane toho, aby boli jednotlivci v prípade predloženia dôkazov o trestnej zodpovednosti postavení pred súd; v tejto súvislosti vyzýva podpredsedníčku Komisie/vysokú predstaviteľku a členské štáty EÚ, aby prijali všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie prijatia náležitých opatrení v nadväznosti na spoločnú štúdiu OSN o celosvetových postupoch v súvislosti s tajným zadržiavaním v kontexte boja proti terorizmu, najmä pokiaľ ide o list, ktorý odoslali držitelia osobitných mandátov 21. októbra 2011 59 štátom, v ktorom žiadajú príslušné vlády, aby poskytovali aktualizované informácie o zavádzaní odporúčaní uvedených v tejto štúdií;

44. vyzýva EÚ, aby zabezpečila, aby členské štáty EÚ a pridružené a partnerské krajiny (najmä podľa Dohody z Cotonou), ktoré prijali úlohu hostiteľskej krajiny pre osoby zadržiavané v Guantánamo, skutočne poskytli utečencom plnú podporu, pokiaľ ide o životné podmienky a uľahčovanie ich integrácie do spoločnosti, lekársku starostlivosť vrátane psychického zotavenia, prístup k dokladom totožnosti a cestovným dokladom, uplatňovanie práva na zlúčenie rodiny a všetkých ostatných základných práv, ktoré sú priznané osobám so statusom politického azylu;

Utorok 11. septembra 2012

45. je znepokojený predovšetkým konaním, ktorý vedie vojenská komisia USA voči Abdovi al-Rahimovi al-Nashirimu, ktorý by v prípade odsúdenia mohol byť odsúdený na smrť; vyzýva orgány Spojených štátov, aby zabránili uloženiu trestu smrti al-Nashirimu, a opätovne zdôrazňuje svoj nesúhlas s trestom smrti vo všetkých prípadoch a za všetkých okolností; poznamenáva, že vecou al-Nashiriho sa od 6. mája 2011 zaoberá Európsky súd pre ľudské práva; vyzýva orgány všetkých krajín, v ktorých bol al-Nashiri zadržávaný, aby využili všetky dostupné prostriedky a zabezpečili, že nebude odsúdený na trest smrti; naliehavo vyzýva podpredsedníčku Komisie/vysokú predstaviteľku, aby v zmysle uplatňovania usmernení EÚ o treste smrti upozornila Spojené štáty predovšetkým na prípad al-Nashiriho;

46. pripomína, že vo vzťahoch medzi Európskou úniou, členskými štátmi a tretími krajinami je nevyhnutné v plnej miere uplatňovať doložky o ľudských právach zakotvené v zmluvách s týmito krajinami, a domnieva sa, že je pravý čas preskúmať, ako európske vlády v mene boja proti terorizmu spolupracujú s represívnym aparátom diktátorských režimov; v tejto súvislosti sa domnieva, že nedávno zrevidovaná európska susedská politika musí poskytnúť silnú podporu reforme bezpečnostného sektora, ktorá musí zabezpečiť predovšetkým jasné oddelenie spravodajských služieb a orgánov presadzovania práva; vyzýva Európsku službu pre vonkajšiu činnosť, Radu a Komisiu, aby pri plánovaní a vykonávaní projektov na podporu boja proti terorizmu v tretích krajinách a pri všetkých formách dialógu o boji proti terorizmu s tretími krajinami posilnili spoluprácu s Európskym výborom na zabránenie mučeniu a ďalšími príslušnými mechanizmami Rady Európy;

47. vyzýva vládu bývalej Juhoslovanskej republiky Macedónsko (FYROM), aby zistila páchatela únosu Khaleda El-Masriho, ku ktorému došlo podľa všetkého z dôvodu zámeny osôb a ktorý viedol k jeho nezákonnému zadržávaniu a údajnému mučeniu, a zabezpečila zodpovedanie sa zaň; vyjadruje poľutovanie nad nedostatočnou činnosťou úradu prokurátora v Skopje pri trestnom vyšetrení na základe sťažnosti Khaleda El-Masriho; konštatuje, že Európsky súd pre ľudské práva sa začal zaoberať touto vecou a že veľká komora uskutočnila prvé pojednávanie 16. mája 2012; domnieva sa, že údajné konanie vlády bývalej Juhoslovanskej republiky Macedónsko v tejto veci je v rozpore so základnými zásadami EÚ v oblasti základných práv a zásad právneho štátu a Komisia naň musí náležite poukázať v rámci prístupového procesu bývalej Juhoslovanskej republiky Macedónsko k EÚ;

48. vyzýva NATO a orgány Spojených štátov, aby viedli vlastné vyšetrenie, úzko spolupracovali na parlamentných alebo súdnych vyšetrovaníach EÚ a členských štátov týkajúcich sa týchto otázok⁽¹⁾ a v náležitých prípadochčasne reagovali na žiadosti o vzájomnú právnu pomoc, zverejňovali informácie o programoch mimoriadneho vydávania stíhaných osôb a ostatných postupoch, ktorými sa porušujú ľudské práva a základné slobody, a poskytovali právny zástupcom podozrivých osôb všetky potrebné informácie na obhajobu ich klientov; požaduje potvrdenie toho, že všetky dohody NATO, dohody medzi NATO a EÚ a ostatné transatlantické dohody sú v súlade so základnými právami;

49. oceňuje iniciatívy občianskej spoločnosti v Spojených štátoch, ktoré sa týkali vytvorenia nezávislej dvojstrannej pracovnej skupiny v roku 2010 na preskúmanie politiky a činností vlády Spojených štátov súvisiacich so zadržávaním, väznením a stíhaním „podozrivých teroristov“ a ich zadržávaním v Spojených štátoch počas vlády prezidentov Clintona, Busha a Obamu;

50. vyzýva Spojené štáty, aby s ohľadom na dôležitú úlohu transatlantického partnerstva a vedúce postavenie Spojených štátov v tejto oblasti v plnej miere vyšetrili a zabezpečili prijatie zodpovednosti za všetky prípady zneužívania moci, ku ktorému došlo, aby zabezpečili úplné dodržiavanie príslušných vnútroštátnych a medzinárodných právnych predpisov s cieľom odstrániť právne medzery, aby ukončili vojenské súdne procesy, v plnej miere uplatňovali trestné právo na podozrivých teroristov a obnovili preskúmanie zadržávania, uplatňovanie zásady *habeas corpus*, riadneho procesu, ochrany pred mučením a zásady nediskriminácie zahraničných občanov v porovnaní s občanmi Spojených štátov;

51. vyzýva prezidenta Obamu, aby splnil svoj sľub z januára 2009 a zatvoril Guantánamo, umožnil všetkým zadržaným osobám, proti ktorým nebolo vznesené obvinenie, čo najrýchlejšie sa vrátiť do svojej vlasti alebo inej bezpečnej krajiny a zabezpečil bezodkladné súdenie osôb zadržávaných v Guantáname, proti ktorým existujú dostatočné prípustné dôkazy, v spravodlivom a verejnom procese pred nezávislým

(1) Pozri aj uznesenie Parlamentu z 9. júna 2011.

Utorok 11. septembra 2012

a nestranným súdom a v prípade odsúdenia ich uväznenie v Spojených štátoch v súlade s uplatniteľnými medzinárodnými normami a zásadami; rovnako vyzýva na vyšetrovanie prípadov porušovania ľudských práv v Guantáname a objasnenie zodpovednosti;

52. žiada, aby všetky zadržované osoby, proti ktorým nebude vznesené obvinenie, ale ktoré sa nemôžu vrátiť do svojej vlasti, pretože im v nej hrozí reálne riziko mučenia alebo prenasledovania, dostali možnosť usadiť sa v Spojených štátoch pod humanitárnu ochranu a bolo im poskytnuté odškodnenie ⁽¹⁾, a naliehavo vyzýva členské štáty EÚ, aby boli takisto ochotné prijať tieto osoby, ktoré boli zadržované v Guantáname;

53. vyzýva orgány Spojených štátov, aby zrušili právo na neobmedzené zadržovanie bez obvinenia alebo súdneho procesu podľa zákona NDAA;

54. vyzýva Konferenciu predsedov delegácií, aby zabezpečila začatie parlamentných dialógov o ochrane základných práv a naďalej bojovala proti terorizmu na základe záverov spoločnej štúdie OSN o celosvetových postupoch v súvislosti s tajným zadržovaním v kontexte boja proti terorizmu a v nadväznosti na ne, ako aj na základe súboru osvedčených postupov OSN týkajúcich sa právnych a inštitucionálnych rámcov a opatrení, ktoré zabezpečia dodržiavanie ľudských práv spravodajskými službami pri boji proti terorizmu, ako aj dohľad nad týmito službami;

55. zaväzuje sa venovať svoje budúce spoločné parlamentné zasadnutie s národnými parlamentmi posúdeniu úlohy parlamentov pri zaisťovaní zodpovednosti za porušovanie ľudských práv v súvislosti s programom CIA a podpore intenzívnejšej spolupráce a pravidelnej výmeny informácií medzi vnútroštátnymi orgánmi dohľadu poverenými kontrolou spravodajských služieb, a to za prítomnosti príslušných vnútroštátnych orgánov a inštitúcií a agentúr EÚ;

56. je rozhodnutý naďalej vykonávať mandát, ktorý mu udelil dočasný výbor podľa článkov 2, 6 a 7 ZEÚ; poveruje Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci, aby spolu s podvýborom pre ľudské práva vystúpil v súvislosti s touto záležitosťou na plenárnom zasadnutí Parlamentu rok po prijatí tohto uznesenia; považuje za nevyhnutné teraz posúdiť, v akom rozsahu boli odporúčania prijaté Parlamentom dodržiavané, a ak je to potrebné, analyzovať, prečo sa nedodržiavali;

57. žiada Radu, Komisiu, európskeho ombudsmana, vlády a parlamenty členských štátov, kandidátskych krajín a pridružených krajín, Radu Európy, NATO, OSN a vládu a obe komory Kongresu Spojených štátov, aby informovali Európsky parlament o vývoji v oblastiach, ktoré sú predmetom tejto správy;

*

* *

58. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, európskemu ombudsmanovi, vládam a parlamentom členských štátov, kandidátskych krajín a pridružených krajín, Rade Európy, NATO, OSN a vláde a obom komorám Kongresu Spojených štátov.

⁽¹⁾ Odsek 3 uznesenia Parlamentu zo 4. februára 2009.